

Laški katoliški delavci za mir.

Preko Lugana se iz Rima poroča:

Katoliški delavci so dne 1. maja slavili majniško zborovanje, na katerem so soglasno sklenili, da povdarjajo potrebo, naj se strašni vojski naredi konec in izrazili upanje, da bo zmaga la pravica in pravičnost ter se sklenila sveta zveza krščanskega bratstva med delavci vseh narodov. Po krščanskih načelih se mora preobraziti zgradba človeške družbe.

Kakor se razvija iz tega sklepa, postaja tudi na Italijanskem želja po miru vedno splošnejša. Nas posebno veseli, da je tudi katoliško italijansko delavstvo stopilo v vrste bojnikov za pravičen mir med narodi.

Mirovno gibanje.

Socialisti v Stockholmu.

Katoliški politiki vseh vojskujočih se držav so, kakor smo svoječasno poročali, imeli za začetkom tega leta v Curihu na Švicarskem sestanek, na katerem so sklenili, da bodo v svoji domovini delovali za pravičen in časten mir. Seveda so proustozdarski listi ta sestanek le mimogrede omenili, katoliški dnevniki pa tudi niso imeli dovolj spretnosti, da bi javnosti predočili važnost tega sestanka. Kako se mora kako politično podvzeti podčrtati, nas zdaj učijo socialisti, ki bodo drugo polovico meseca maja imeli v Stockholmu enak sestanek, kakor so ga že imeli naši politiki v Curihu. Sestanek se še ni vršil, a vse časopise je že polno poročil o pripravah.

Naši čitatelji vedo, da nikakor ne odobravamo socialističnega programa, toda to moramo tudi odkrito reči, da nam je sedaj ljub in dobrodošel, kdor dela v smislu našega cesarja za svetovni mir. Vemo sicer, da nam tudi stokholmski shod še ne bo prinesel miru, toda zopet bo enkrat bližje k miru in v tem pogledu se veselimo tega shoda. Seveda bi želeli, da bi naša vlada šla katoliškim politikom pri njih mirovni prizadevanjih ravno tako na roko, kakor sedaj socialistom.

Izmed slovenskih socialistov se udeležil stokholmskega sestanka goriški odvetnik dr. Tuma.

Kerenskijevo ministrstvo napoveduje mir.

Glasilo ruskega pravosodnega ministra Kerenskija napoveduje, da bo sedanje ministrstvo odstavilo in da bo prevzelo vlado ministrstvo Kerenskij-Coidze, ki da bo sklenilo mir.

Konec vojske v jeseni.

Kakor pišejo angleški listi, so v angleških političnih krogih mnenja, da se bo vojska končala — najkasneje jeseni.

Najvišje cene za vse trgovsko blago!

(Iz kmetijskega peresa.)

Vlada je nastavila najvišje cene za žito, moko, živino, les in sploh skoro za vse kmetijske pridelke. Kmet ne sme svojih pridelkov prodajati dražje kot po uradno določenih cenah. Če se ne drži teh cen, pride v navskrižje s paragrafi in nasledek je, da se ga toži in obsodi radi draženja. Kmet dandanes tudi več prosto ne razpolaga s svojimi pridelki. Žito in krompir mora prodati žitnemu komisijonarju, seno in slamo uradno nastavljenim nakupovalcem, živino živinski vnovčevalnici, česlo mora ponuditi usnjarski centrali itd. Celo svojega žita ne sme več zapeljati v mlin, katerega bi si želel, ampak mu oblast kar kratkoma predpiše, kam mora peljati žito v mlin. Kmet je dandanes vezan na vse strani.

Drugačne razmere pa vladajo pri trgovcih, tovarnarjih in enakih stanovih. Trgovci z manufakturnim blagom, t. j. taki, ki prodajajo sukno, platno in enako robo, smejo svoje zaloge prosto prodajati. Za njih blago ne veljajo ne najvišje cene, ne druge stroge odredbe, ki so zadele kmeta. Med vojsko so se vedno pojavljale ter se tudi dan na dan množijo pritožbe, da n. pr. trgovci razno blago (sukno in platno), ki so ga imeli še izza mirnih časov po nizki ceni v zalogi, prodajajo neverjetno drago, t. j. z ogromnim dobičkom. A nikogar ni, ki bi se zavzel za to, da bi se tudi prodaja nujno potrebnega blaga za obliko nadzorovala in da bi se za to blago tudi nastavile najvišje cene. Enako je pri usnju in podplatih, železju in cementu, enako pri večini vseh drugih tovarniških izdelkih. Cemu ta dvojna mera? Treba je pristojne činitele večkrat in nujno opozoriti na te velike nedostatke, ki povzročujejo nakopičenje bogastva v žepih maloštevilnih trgovcev in spekulantov, in nezadovoljnost med ljudsko množico.

Letos nameravajo določiti najvišje cene tudi za sadje, tako da menda potem res ne bo več kmetijske pridelke, za katerega ne bi bila določena najvišja cena. Če pa se že enkrat nastavljajo najvišje cene za kmetško blago, je vendar zahteva pravice, da se nastavi vsaj take cene, ki so primerne sedanjim dragim pridelovalnim stroškom in visokim davkom. Povše upravičena je tudi zahteva, da se za obliko, obvalo, železo, cement, stroje in druge kmetijske potreščine nastavijo res primerne cene in sicer take, da ne bodo imeli prekupei pri trgovanju z njimi ogromne dobičke, ljudstvo pa bi vsled pretiranih cen trpelo.

Naše žrtve za domovino.

V cvetu svoje mladosti, v 23. letu, je padel dne 19. aprila 1917 na laškem bojišču (na Tirolskem) Mihael Recko iz St. Vida pri Grobelnem. Sovražna krogla mu je prevrtala glavo in mu s tem pretrgala nit njegovega cvetočega življenja. Bil je marljiv in priljubljen fant. Vsi so ga spoštovali radi njegovega lepega obnašanja. Na svidenje enkrat v nebesih!

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. nam pišejo: (Dne 24. aprila je v Gospodu zaspal v celjski bolnišnici po 14dnevni mučni bolezni mladenič Marijine družbe v 19. letu svoje starosti od 87. polka, Jakob Kovačec iz Kukave. Za njim žaluje cela rodina, posebno njegovi starši, kateri so poslali zdaj že četrtega sina v bojno službovanje, katerega je Bog po desetih tednih svoje službe k sebi poklical. Od prvega sina Alojza ni nikakega poročila že od začetka vojne in tudi ni znano, ali še živi ali ne. Drugi sin se nahaja na fronti, tretji pa v ozadju v svoji službi. Četrtega pa sedaj že krije hladna zemlja.

Pretresljiva in nepričakovano žalostna vest je zadela soprogo Jurija Florjanc, organista in zasebnega učitelja v St. Ožbaldu pri Trojanah. Jurij Florjanec je dne 9. februarja t. l. na Dunaju položil na oltar domovine svoje življenje, blaga dušica pa je šla v večno veselje. Tukaj je neutrudljivo deloval in bil pri vseh priljubljen. Služboval je v St. Ožbaldu 18 let. Veliko hudega je voljno pretrpel, silno je hrepenel priti nazaj k svojim domačim. Ob Božiču je bil prvič in zadnjič za nekaj dni na dopustu. Orglje so zadonele pod njegovimi prsti in prav težko se je poslovil od preljube soproge in od župljanov. Gotovo je slutil, da jim zadnjič podaja roko. Obžalovan je od ljube soproge ter treh bratov, katerih mlajši se nahaja že čez leto dni na laškem bojišču, in dveh sester. Dragi Jurij, bodi ti lahka tuja zemlja! Preljubi soprog, naj ti usmiljeni Bog podeli večno veselje! Rajni je bil čez 20 let zvest naročnik in širitelj „Slov. Gospodarja.“

Naš prijatelj Jožef Jug nam piše iz bojišča: Padel je dne 18. aprila na kraškem bojišču narednik Franc Jug, doma iz Studenic pri Poljčanah. Udarila je v njegovo kritje 15 cm granata in ga je na mestu ubila. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Berjah na Krasu. Meseca februarja je padel njegov najmlajši brat Alojzij na koroškem bojišču. Starejši brat Jakob je pa umrl že leta 1915 v Lvovu vsled ran, dobljenih na severnem bojišču. — Res bridka izguba za starše, ki so v tej vojski izgubili že tri sinove. Bog jim bodi Tolažnik, njih sinovom pa v nebesih Plačnik!

Za nasledki bolezni, dobljene v vojski, je umrl črnovojnik St. Koren, doma iz Bezene pri Mariboru. Rajni je bil priden tesar.

Dne 16. septembra 1916 je daroval svoje življenje za domovino Janez Es iz Mozirja. Bil je vsepovsod spoštovan.

Iz Braslovč se nam poroča: Velik sneženi plaz je dne 12. marca 1916 na južnem Tirolskem zasul črnovojnika Jožefa Šmajsa. Bil je vrl slovenski mladenič.

Na gori Monte Interoto je daroval svojo mlado življenje leta 1916, zadet od laške granate, vrl Marijin družbenik Jakob Lom, doma od Sv. Jurija ob južni žel. Bil je vzor fanta.

Na tirolskem bojišču je dne 24. junija 1916. l. padel Fortunat Prinčič, doma iz Pilštanja pri Kozjem.

Na italijanski fronti je pred dvema mesecema padel vrl slovenski mladenič Ivan Broca iz Spodnjega Dravograda. Star komaj 23 let, a že so krasile njegova junaška prsa tri hrabrostne svetinje: velika in mala srebrna ter bronasta. Broca je v hudih bojih pri Asiagu kot desetnik, ko je šel s 3 možmi na stražo, vjel 14 Lahov in jim odvzel stroj-

gozd so trajali kake štiri dni. Četrty večer, ko smo dospeli v Bielanko, nam je vse pripovedovalo, da — smo dobili novega gospoda polkovnika, ki je že tukaj pri nas.

Govorilo se je tedaj splošno in javno, da nameravajo naš 97. polk razdeliti in razpustiti, ker se je vedel strahopetno ter ubežno v grodeški bitki. Očitki o plahosti in pobegu so bili vnebovpijoče krični in raztrobantani do najvišjih stolcev po obrekljivih jezikih, ki ne mirujejo niti med moškimi spolom v svetovni vojni. Polka kljub blebetanju in govoričenju ni doletela usoda razdelitve, ampak podarili so nam novega predstojnika, ki bi nas naj z vso strogostjo zmuštrjal in uredil. Pač pa so iztrebili iz regimenta vse vojaštvo laških imen in latinske govorce, 400 po glavah šteto. Tem je novi oberst preteče zažugal:

„Čakajte, kukavice, strahopetne! V prihodnji bitki boste mi stali v prvih vrstah!“

Gospod poostrenega reda in postave ni dobil prilike, da bi izpolnil zažugano obljubo. Iz teh 400 Lahov so ustvarili dve delavski stotniji in jih hitro odposlali v Krems ob Donavo v varno zaledje, kjer menda danes rujejo in razkopavajo zemljo. Pota in povelja naših predstojnikov so navadnemu zemljanu neprodorna ter nerazumljiva. Mesto prvotno zažugane smrti so prejeli nad vse drago življenje v ozadju, kjer še danes ne slišijo prav nobenega strela. S prihodom novega gospoda obersta, ki ni bil takšen bavbar, kakor nam je bil naslikan od zgoraj, je bilo našega domnevanega zimovanja v tih. mirni in gorski Bielanki konec. Nastopili smo pohod v tretjo bitko.

II.

Pohod v tretjo bitko.

Peslovili smo se od Bielanke, ki smo jo vzljubili kljub boguzahrbnosti in gorski zaplankanosti. Nudila nam je pač skozi dober teden streho z goto-

vim ležiščem vsako noč. Prebivalci, ki so se plaho skrivali pri našem prihodu, so se solzili pri odhodu in nas vabili odkritosrečno gostoljubno, naj ostanemo pri njih skozi zimo.

Ko smo odhajali, je dežilo v curkih, nebo je bilo zaprt s temno težkimi oblaki, ki so nam obetali še za nekaj mesecev naprej dežja in snega. Zavili smo, dospeli na cesto, v smeri nazaj proti Przemyslu, katerega so Rusi tedaj z vso silo oblegali in naskakovali. Cesta je bila nabito polna vojaštva, artilerije in trenja. Zapovedano je bilo trem korom korakati in voziti naenkrat po eni cesti. Eden kor bi naj korakal in prevažal na levi, drugi na desni strani, na tretji bi pa naj lezel v sredini med obema. Kaj človeško umevno je, da je pri tem nerodnem, neizpeljivem povelju se vse nerazločljivo zagostilo, pomešalo in zapletlo, da ni mogel niti eden kor naprej. Stali smo do kolena v luži, prestopili par korakov in zopet postali. Jesenska tema nas je že zavila v svoj svetlobni neprodorni plašč, a se še nisimo pomaknili niti za en kilometer naprej.

Jezdil sem tedaj mladega, lepega konja in stal tik za našim novim oberstom. Gospodu je že podtekal dež pod sedlo, menci je srborito na konju in soditi je bilo po nemirnih kretnjah, da ga prekuhava jeza in nevolja. Stemnilo se je, da nisi ničel niti pešen pred seboj. Našemu novemu poveljniku je počila pri čakanju in stanju struna potrpljenja. Potegnil je sabljo, se ogledal na vse strani in mi zapovedujoče siknil:

„Jezdite za menoj! Bom že nasul tej sdrgi popra pod noge, da se enkrat premakne naprej!“

Res, stari gospod je začel riti po sredini med upreženimi topovi, udrihajoč s platiščem sablje na desno in levo, kričeč:

„Sam vrag vas naj jezdi! Držite bolj na levo in desno, da moremo mi po sredini!“

Gnetel sem se na konju za njim v radovednosti, kakšni učinek premika bo povzročilo te udriha-

nje po nezadolženo čakajočih topničarjih. Tudi s silo in udarci se nisva pririla daleč, pa sva se zabila v tako gnječo, da ni mogel nobeden ne naprej ne nazaj. Polkovnik je pobesnel jeze in neusmiljeno otepala, kričeč:

„Na levo, na desno, gadine neredne!“

Jekleni udarci, dasi jih je podarjala po dostojanstvu sveta roka, so presedali kanonirjem. V gosti temi sem razločno videl, da je eden potegnil samokres in ga naperil proti oberstu. V trenutku, ko se je zablislilo in počilo, sem močno nategnil svoje mu konju vajeti, da je dvignil sklonjeno glavo. Smodnikov dim me je zavil gosto megleno in omamljivo smrdede. Konj je kleknil na prve noge, a jaz sem odfrknil v kolobarju na desno stran po topovih.

Nepričakovani strel je ocupil in prestrašil vse. Vse je potihnilo in pridržalo sapo. Le jaz sem se slišno pobiral in se otipaval, če me ni zadela krogla. Telo ni bilo prevrtano, le pobil sem se pošteno pri tako valovitem padcu med topovska kolesa in železje. Ni je izkupil oberst, kateremu je bila namenjena, ne jaz, ampak moj nedolžni konj ravno v sredino glave. K sreči sem v trenutku strela povzdignil konju glavo, sicer bi bila krogla meni prezračila prsa. Bodi zahvaljen Bog in angel varih, da je bil strel iz samokresa, ne iz puške. Puška krogla bi bila zahtevala dve žrtvi. Žival je obležala mrtva na lieu mesta, niti pobrcavala ni, tako trenutno smrtno jo je zadelo. Seve, iz stotine grl je zavrelo vprašanje:

„Kdo je ustrelil?“

Gosta, nočna tema je prikrila krivca. Jaz, ki sem dobro videl morilno stegnjeno roko, sem bil po silovitem padcu tako zmeden, da nisem mogel z gotovostjo obsoditi: Ta je bil, tega primate! Vsak topničar je imel tedaj samokres, vsak ga je že rabil, svež, nerabljen ni bil nobeden. Strelca, ki je imel oči videti namena potipati obersta na smrt, ni razkrinkal nikdo. (Dalje prih.)

no puško. Na soški fronti ga je zadela italijanska granata tako nesrečno, da je bil v nekaterih minutah mrtev. Odrgnalo mu je celo desno nogo. Padli je bil zaveden katoliško-narodni Slovence in je imel na fronti naročene skoro vse naše liste. Ako je kdo od tovarišev zabavljal čez vero in čez Slovence, ga je vedno zelo spretno, šaljivo in vendar pikro zavrnil. Vsem padlim slovenskim žrtvam naj sveti večna luč!

Italijansko bojišče.

Na celi primorski fronti se je pričela te dni deseta italijanska ofenziva. Ofenzivno igro je otvorila dne 12. maja italijanska artilerija z neprijetno silnim ognjem. Naši topovi dobro odgovarjajo. Artilerijski predpripravi bodo sledili skoro gotovo te dni silni infanterijski napadi. Severno od Gorice (pri Plaveh) se je dne 14. maja en tak laški naval že krvavo ponesrečil. — Tudi na Koroškem in Tirolskem so začeli zadnje dni topovi živahno delovati. Po zraku pa sviga na celi fronti nebrojno zrakoplovov. Prihodnji dnevi bodo skorogotovo zopet zelo naporni in krvavi. Bog daj našim braniteljem obilo bojne sreče!

Srdita artilerijska bitka ob Soči.

V soboto, dne 12. maja, se je ob Soči pričela izredno srdita artilerijska bitka. Italijanska artilerija od Tolmina do morja bruha od sobote do danes ogenj iz topov vseh kalibrov. Začel je Italijan. Naši dobro odgovarjajo. Gromenje topov se sliši tudi v naše kraje.

Infanterijski napad na Plave.

Uradno poročilo avstrijskega generalnega staba od ponedeljka, dne 14. maja pravi, da se artilerijska bitka nadaljuje brez prenehanja. Sovražni ogenj je vedno hujši. Italijanska infanterija je pri Plaveh (severno od Gorice) napadla naše tamošnje višinske postojanke, a je bila v protisunku kmalu vržena nazaj. Prvemu laškemu sunku bo gotovo sledilo še več drugih.

Železni zid ob Soči.

Josip Munda pri marš-stotniji 87. pešpolka, piše našemu uradništvu:

Večkrat sem bral v časnikih o junaštvu tega ali onega polka, ki brani našo fronto proti oholemu sovražniku na jugu. Zal, od našega spodnještajerskega 87. pešpolka pa se ne najde prav nobeden, ki bi vsaj nekoliko opisal njegove zasluge. Vendar pa tudi mi sinovi slovenskih mater zaslužimo, da se nas postavi v prvo vrsto med tiste, ki tvorijo železni zid ob Soči. In kako tudi ne! Saj stoji našemu polku na čelu mož, vreden vse hvale, v katerega so obrnjene oči nas vseh. To je nam vsem dobro znani polkovnik Hosner. Res, polk si ne more želeči boljšega poveljnika, bolj milega očeta! Za vsakega ima prijazno besedo, z vsakim govori, kakor oče s svojim dragim sinom. Zato ga po pravici imenujemo svojega očeta. In ob težkih časih, ki jih je imel prestopiti naš polk, ko je zahtevala usoda tudi žrtev, takrat je postalo oko blagega poveljnika rosno. Že začetkom vojske v Galiciji je imel polk prestopiti hude boje, a pod zelo spretnim in pogumnim vodstvom svojega poveljnika je prišel naš polk vsakokrat zmagoslavno iz bitke. In ko je leta 1915 Lah na efijaltski način pretrgal prijateljske vezi z našo monarhijo, je bil jeseni istega leta naš polk prestavljen na južno fronto. Tukaj so zopet pokazali naši korajžni slovenski fantje največja čuda junaštva. Prav prvi pregovor, da slovenska kri nikdar ne sfali! Dobro ve naše armadno vodstvo, da z našim polkom postavi takorekoč nerazrušljiv zid proti sovražniku in zato imamo čast braniti najnevarnejšo točko na fronti. Vsevečni in Kraljica majnikova nam dajta potrebne moči, da bomo vzdržali do srečnega konca. Vsem dragim rojakom, prijateljem in znancem priskrbeno pozorave pošiljajo z bojišča vojaki 87. pešpolka.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se bje peti bitka pri Arrasu. Angleži zasledujejo svoj cilj, predreti nemško bojno črto, z nepopuščajočo žilavostjo; kalpada se jim njihova namera ni posrečila. Vsi angleški navalni na črti Arras-Lens so bili krvavo odbiti. V dvadnevni bitki se je Angležem samo posrečilo zasesti podrti vas Roeux, sicer so pa bili vsi njihovi navalni brezuspešni. Borba za popolnoma porušeno vas Bullecourt, ki se že bje dva dni, se še vedno nadaljuje. V Sampanji ob reki Aisne se bje zelo hudi artilerijski boji. Od časa do časa napadajo tudi Francozi nemške višinske postojanke Bovelles vzdolžno od reke Aisne. Na ostalem delu fronte običajni artilerijski boji in boji zrakoplovcev.

Peta bitka pri Arrasu.

Iz Berolina se poroča:

Po zelo močni artilerijski pripravi so Angleži dne 13. maja v zgodnjih jutranjih urah začeli vnovič napadati nemške postojanke na črti Arras-Lens. Po krvavem boju, ki je trajal od ranega jutra do pozne noči, so bili vsi silni angleški navalni odbiti. — Angleške izgube so bile krvave. Angležem se je posrečilo zasesti porušeno mestoce Roeux.

Dvadnevna bitka za vas Bullecourt.

Iz Berolina se poroča: Dne 13. maja zjutraj je vsplamtel krvava borba za vas Bullecourt na črti Arras-Soissons. Borba za Bullecourt valovi že dva dni semtertja. Vas je porušena do tal. Dosedaj se Angležem ni posrečilo zavzeti porušene vasi Bullecourt.

Mesto St. Quentin porušeno.

Poročila iz Londona pravijo: Staroslavno severnofrancosko mesto St. Quentin južno od Arrasa s slovečo baziliko se nahaja ravno v sredini bojne črte med angleško in nemško artilerijo. Mesto je že skorodane popolnoma porušeno. Porušena je krasna katedrala, porušena znamenita mestna hiša in porušeno je grobišče francoskih kraljev. St. Quentin je spremenjen v razvalino.

Angleški minister o vspehu angleške ofenzive.

Zakladni minister Bonar Law je v sredo, dne 9. majnika, imel v angleški spodnji zbornici govor, v katerem je o dosedanem vspehu angleške ofenzive naslednje izjavil: Sodim, da bi se tako dolga bitka, kakršna se bje zdaj, smatrala v vsaki drugi vojski za eno največjih bitk in za zelo veliko zmago. Dosegli smo popoln vspeh. Sovražnik bolj jasno dela na to, da vzdržuje pogum doma, ker objavlja poročila o popolnoma izmišljenih zmagah. Od začetka meseca aprila smo vjeli nad 20.000 mož in zaplenili 257 topov, med njimi 98 težkih, 227 jarknih možarjev in 470 strojnih pušk. Minister je primerjal prvih 24 dni boja ob Somme s prvimi 24 dnevi sedanjega boja. Rekel je: Ob Somme smo bili napredovali približno 3 milje na 6 milj dolgi bojni črti; sedaj smo napredovali 2—3 milje na 20 milj dolgi bojni črti. Vzeli smo štirikrat večje ozemlje kakor ob Somme; izgube zadnje ofenzive so za 50—75% nižje kot med ofenzivo ob Somme. Zeljo sovražnika, da ustavi naše prodiranje, da, njegovo čuvstvo, kako je to potrebno, dokazujejo najsrajnejše besni njegovi protisunki.

Na drugih bojiščih.

Na ruskim fronti večinoma mir. Iz poročil, ki prihajajo v javnost, se da posneti, da je nastalo v ruski armadi veliko razdvojenje. Del armade je naravnost proti nadaljevanju vojske, za vojsko ali za brezobzirno nadaljevanje bojev pa je le malo število. To mnenje sporočajo Rusi v sosednjih streških jarkih našim vojakom. Četverosporazum, posebno Angleži, se sicer trudijo, da bi navdušili Rusa za zopetno ofenzivo, a zdi se, da jih ne morejo prepričati, da bi bila ofenziva res potrebna.

Rumunska armada se je začela gibati. Toplo spomladansko solnce je spravilo Rumune iz njihovih zakopov. Pravijo, da se ob Seretu in ob Donavi pripravljajo rusko-rumunska armada za vpad v zasedeno Rumunijo in v Dobručo.

Na macedonskem bojišču se je bila dne 9., 10. in 11. maja tridnevna bitka ob reki Vardar in ob reki Črni. Četrt milijona mož Sarrailove armade je napadalo bolgarske postojanke, toda brezuspešno. Vsi navalni Sarrailove armade so bili krvavo odbiti. Sovražnik je izgubil čez 20.000 mož, ne da bi bil dosegel kaj vspeha. Poročila iz Sofije pravijo, da je v tej tridnevni bitki odločila avstrijska težka artilerija. Sedaj povdarjajo francoski listi kakor v tolažbo, da v Macedoniji nikakor ne gre za kako večjo ofenzivo, kakor mislijo nemška uradna poročila, marveč le za delna podvzeta.

Na turških bojiščih razen prask in spopadov med Turki in Rusi ob reki Dijali v pokrajini Irak ob severno-zahodni perzijsko-turški meji nobenih pomembnih vojnih dogodkov.

Žrtve P-čolnov.

Po nemških poročilih so P-čolni od 1. februarja do 1. maja 1917 potopili približno 1350 sovražnih in nepristranskih trgovskih ladij. Skupna vrednost ladij, ki so jih potopili P-čolni, znaša na 12 milijard K.

Bethmann-Hollweg na Dunaju.

Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je dne 13. maja došel na Dunaj, da se posvetuje z našim zunanjim ministrom grofom Černinom. Opoldne je bil nemški državni kancelar sprejet od našega cesarja in zvečer se je vrnil nazaj v Berlin. Njegov

posej na Dunaju je velevažnega političnega pomena, ker je v zvezi z nameranim odgovorom kancelarjev na interpelacije v nemškem državnem zboru o nemških vojnih ciljih. Kancelar je odgovoril na te interpelacije v torek, dne 15. maja, avstro-ogrška vlada je svoje vojne cilje že prej objavila. Kakor že znano, je naš zunanji minister svoj čas podal izjavo, da se Avstrija odreka aneksijam ali pridobitvi tujege ozemlja ter da se tudi odreka vojnim odškodninam. Nemčija pa še do sedaj ni dala nobene slične izjave. Pač pa se je v Nemčiji razvila živahna in strastna borba po časnikih raznih političnih strank o pogojih, pod katerimi bi Nemčija bila pripravljena skleniti mir. Vsenemski listi so nasprotniki miru v sedanjem položaju, ker zahtevajo, da mora Nemčija kolikor največ pridobiti v tej vojni. Za to strastno napadajo nemškega državnega kancelarja, češ, da je preveč popustljiv. Predno je Bethmann-Hollweg odgovoril na interpelacije in napade, je šel na Dunaj, da se posvetuje z našo vlado. Nemška vlada torej namerava, kakor v vojnih podvzetjih, tako tudi v vprašanju o miru postopati sporazumno z Avstrijo, ki je vsemu svetu dala zgled miroljubnosti in zmernih zahtev.

Protinemške gibanje v Šviciji na Norveškem

Na Norveškem in v Šviciji se opaža zadnji čas veliko protinemško gibanje. V Kristijaniji na Norveškem so nameravali Nemci iz Berolina prirediti nek koncert. Proti tej prireditvi pa je vprizorilo norveško časopisje veliko gonjo. Policija je radi gibanja proti Nemcem prireditev kratkoma prepovedala, češ, da se je bati velikih nemirov. Enako se je zgodilo Berolincem tudi v švicarskih mestih, kjer so jih izžvižgali. Ko so prišli nemški pevci in godbeniki v Ženevo, so ljudje razjarjeno vpili: „Nemci so krivi vojske! Proč z njimi! Ne maramo nemških pesmi in nemške godbe!“ — Nemški poslaniki so proti takemu postopanju protestirali.

Pred lakoto?

V Stockholmu na Švedskem je nastalo izredno veliko pomanjkanje živil, ker že več mesecev zaradi nevarnosti nemških P-čolnov ni pripeljala nobena ladja potrebnih živil v Stockholm. Dne 13. t. m. je pa prišlo v Stockholm in v drugih švedskih mestih do hudih spopadov. Lačne ljudske množice so ne gtede na vojaštvo in policijo napadle zaloge živil, razbile prodajalne, pobijale šipe itd. Enako se godi tudi na Norveškem, Danskem in po drugih deželah, ki so zaprte od prometa, a same pridelajo premalo živil za svoje potrebe. Nevarnost svetovne lakote je vedno večja. Skrbimo, da bomo v naših krajih pridelali dovolj živil. Na tujo pomoč se ne smemo zanašati.

Razne politične vesti.

Državni zbor se bo res sestal dne 30. t. m. Vse državnozbornske skupine se sedaj posvečujejo, kako naj nastopajo. Glede političnih smeri so nastali v nemškem in poljskem taboru resni spori. Zmerni Nemci vendar uvidevajo, da ne gre zoper Slovane, ki imajo večino v Avstriji, postopati z nasilnimi naredbami in zanetiti stare politične boje; če bo to naziranje prodrlo pri večini nemških politikov, se boče tudi našla pot za uveljavitev popolne politične in narodne enakopravnosti.

V Poljskem klubu je prišla, na površje poljska ljudska stranka, ki stoji na stališču, da ne kaže sedaj Galicije popolnoma odcepiti od Avstrije, ampak se mora pred vsem skrbeti, da se s pomočjo cele države zacelijo rane, ki jih je vsekala Galiciji vojska. V seji Poljskega kluba dne 14. t. m. je načelnik vitez Bilinski odložil predsedstvo kluba, češ, da nima sedaj državnozbornskega mandata.

Glede vprašanja, kdo bo zasedel mesto predsednika v državnem zboru, še ni prišlo do odločitve. Nemški radikali so predlagali za tole mesto predsednika nacionalverbanda, liberalnega Nemea dr. Grosa, ki ga je nacionalverband v svoji seji tudi postavil za svojega kandidata za predsedniško mesto. Grosa pa, ki je tudi predsednik nemškega šulferajna, ne odklanjajo samo slovanski poslanci, temveč tudi veliko nemških poslancev.

Iz Dunaja prihajajo poročila, da nameravajo v sedanje ministristvo vstopiti tudi socialni demokratje in nemški krščanski socialci. Socialne demokratje bi zastopala kot ministra poslanca dr. Renner (Nemec) in dr. Smeral (Čeh), krščanske socialce pa ali knez Lihtenstein ali pa predarlski poslanec-kmet Jodok Fink (poljedelski minister). Uradno še te vesti niso potrjene. Jugoslovani še vedno nimamo nobenega zastopnika v ministristvu.

Ustavna stranka avstrijske gosposke zbornice se je dne 14. maja izrekla za znane nemške zahteve: za nemški državni jezik, za narodno varstvo Nemecev v Avstriji, za izpolnitev zahtev čeških Nemecev za svobodo šole in za zvezo z Nemčijo. V gosposkozbornočni ustavnih stranki so večinoma sami v